

แบบรายงานการตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ รอบที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

เขตสุขภาพที่ 1 จังหวัดแพร่ ระหว่างวันที่ 6 - 8 สิงหาคม 2562

คณะที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคและการจัดการสุขภาพ

KPI : 8) จำนวนผู้สูบบุหรี่เลิกสูบบุหรี่ / (ค่าเป้าหมาย ผู้เลิกสูบบุหรี่ได้อย่างน้อย 6 เดือน)

ผู้สูบบุหรี่ หมายถึง ผู้ที่บริโภคยาสูบภายในรอบ 30 วันที่ผ่านมาทั้งชายและหญิงในประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป
เลิกสูบบุหรี่ หมายถึง ผู้สูบบุหรี่เลิกสูบบุหรี่เป็นระยะยาวอย่างน้อย 6 เดือน

วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมา (Gap Analysis)

สถานการณ์การสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ในปี พ.ศ.2560 พบว่า ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เป็นผู้สูบบุหรี่ 10.7 ล้านคน (ร้อยละ 19.1) อัตราการบริโภคยาสูบตามกลุ่มอายุ 15-18 ปี เท่ากับร้อยละ 7.8 โดยในภาพรวม อัตราการสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นกลุ่มอายุ 19-24 ปี

จังหวัดแพร่ ความชุกของผู้สูบบุหรี่ของประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี 2559, ปี 2560, ปี 2561 สูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 7.66, 8.26 และ 8.89 ตามลำดับ (HDC) โดยมีแนวโน้มสูงขึ้นในแต่ละปี จากสาเหตุการเจ็บป่วยของประชากรไทย พืชภัยของบุหรี่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังหลายชนิด กระทรวงสาธารณสุขจึงร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ชมรมสาธารณสุขแห่งประเทศไทย มูลนิธิเครือข่ายหมออนามัย สมาคมหมออนามัย สมาคมวิชาชีพสาธารณสุข สมาคมอาสาสมัครเพื่อสังคมไทย (ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งประเทศไทย) และภาคีเครือข่าย ได้จัดทำ โครงการ “3 ล้าน 3 ปี เลิกบุหรี่ทั่วไทย เทิดไท้องค์ราชัน” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ 70 ปี โดยตั้งเป้าหมายผู้เลิกสูบบุหรี่ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือตลอดชีวิตและให้ได้ 3 ล้านคน ในระยะเวลา 3 ปี (ระหว่างพ.ศ.2559 – พ.ศ.2562)

จังหวัดแพร่ มี อสม.จำนวน 12,122 คน เป้าหมายชวนคนเลิกบุหรี่ จำนวน 36,366 คน จากการค้นหาและคัดกรองประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 249,358 คน (ร้อยละ 89.21) พบมีการสูบบุหรี่ 30,708 คน คิดเป็นร้อยละ 12.31 ผลการดำเนินงานปี 2559-2562 มีผู้เข้าร่วมโครงการสะสม 3 ปี จำนวน 26,558 คน จำนวนผู้เลิกบุหรี่ได้ 6 เดือนสะสม 3 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของผู้เข้ารับการรักษา

ข้อมูลเชิงปริมาณและผลงานย้อนหลัง 3 ปี การเลิกสูบบุหรี่ จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผลงานปี 2560			ผลงานปี 2561			ผลงานปี 2562		
	1 เดือน	3 เดือน	6 เดือน	1 เดือน	3 เดือน	6 เดือน	1 เดือน	3 เดือน	6 เดือน
เมืองแพร่	2	2	0	6	1	0	32	2	0
ร้องกวาง	1	1	0	48	0	11	6	17	3
ลอง	112	0	1	162	2	0	725	25	13
สูงเม่น	30	2	0	1	2	0	21	10	7
เด่นชัย	3	2	0	219	1	2	4	1	0
สอง	0	0	0	1	0	0	29	1	2
วังชิ้น	1	2	3	5	2	3	8	12	2
หนองม่วงไข่	0	0	1	1	0	0	35	2	5
รวม	149	9	5	443	8	16	860	70	32

แหล่งข้อมูล HDC

กิจกรรม ที่ดำเนินการตามประเด็นการตรวจราชการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/ พื้นที่เป้าหมาย
1. เพื่อขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานควบคุมยาสูบ ระดับจังหวัดและอำเภอ ตัวชี้วัด: 1) มีกลไกดำเนินงานควบคุมยาสูบและมีการรายงานผล	1. ประชุมคณะกรรมการฯ และคณะทำงานเพื่อจัดทำแผน/ดำเนินงาน/ติดตามความก้าวหน้าฯ ประชาสัมพันธ์เฝ้าระวังตรวจเตือน/บังคับใช้กฎหมายฯในวัน เวลา ในพื้นที่ร่วมกับทีมเฉพาะกิจใน จังหวัด/อำเภอ และช่วงเทศกาล 2. ติดตาม รายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีมีข้อร้องเรียนจากการบังคับใช้กฎหมาย 3. สรุปผลการตรวจเตือนเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายฯ และกิจกรรมอื่นๆ รายไตรมาส	คณะกรรมการ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. เพื่อสนับสนุนมาตรการค้นหา คัดกรองและบำบัดรักษาและการช่วยให้เลิกสูบบุหรี่ ตัวชี้วัด: 1) ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปได้รับการค้นหาการสูบบุหรี่ 2) ร้อยละประชากรที่สูบบุหรี่ได้รับการคัดกรองและบำบัดรักษา 3) ร้อยละของประชากรครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. (การสูบบุหรี่) ได้รับการบำบัด	1. กำหนดกิจกรรมการดำเนินงาน ในตัวชี้วัด MOU สสจ. แพร์ ในการค้นหาและนำเข้าสู่ระบบบำบัดรักษา 2. พัฒนาศักยภาพด้านการค้นหา คัดกรอง ดูแลรักษาและการบันทึกข้อมูลฯให้แก่ผู้รับผิดชอบงานในสถานบริการ 3. สนับสนุนให้ระดับอำเภอ อบรบให้ความรู้แก่ อสม.และภาคีในพื้นที่คัดกรองสร้างแรงจูงใจช่วยเหลือผู้มีปัญหาการสูบบุหรี่ในชุมชน	อสม. /รพ.สต. รพช./รพท.

ผลการดำเนินงาน

ผลงานตาม Small success รอบ 3 เดือนแรก (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2561)

Small success ไตรมาส 1	ผลการดำเนินงาน
1. อบรบชี้แจงนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และองค์ความรู้ให้กับ อสม., รพ.สต., รพ. 2. อสม. สำรวจ ค้นหาผู้สูบบุหรี่ในชุมชน และเชิญชวนเข้ารับการบำบัด 3. อสม. ส่งรายชื่อการสำรวจตามแบบบันทึกของ อสม. ให้ รพ.สต. เพื่อเข้าสู่ระบบการคัดกรอง บำบัดรักษา และรายงานผ่านระบบ HDC 4. ขับเคลื่อนกิจกรรมรณรงค์เลิกบุหรี่ในชุมชน 5. อสม. ติดตามและรายงานผลการเลิกสูบบุหรี่ทุก 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือน และเจ้าหน้าที่รายงานผ่านระบบ HDC 6. สสจ.มีกลไกการติดตามกำกับรายงานผลการดำเนินงานระดับจังหวัด	1. จำนวนผู้สูบบุหรี่และได้รับการบำบัด จำนวน 26,030 คน 2. จำนวนผู้เลิกบุหรี่ได้ 6 เดือน จำนวน 32 คน (ร้อยละ 0.12)

ผลงานตามตัวชี้วัด (เชิงปริมาณ) รอบ 9 เดือนแรก (1 ตุลาคม 2561 - 30 มิถุนายน 2562)

อำเภอ	ผลงาน 9 เดือนแรก				
	เป้าหมาย	เข้ารับการบำบัด	ร้อยละ	เลิกสูบบุหรี่ 6 เดือน	ร้อยละ
เมืองแพร่	6752	5262	77.9	0	0
ร้องกวาง	3565	3181	89.2	3	0.09
ลอง	4913	3267	66.5	13	0.39
สูงเม่น	4352	4125	94.8	7	0.2
เด่นชัย	2458	2256	91.8	0	0
สอง	3362	2981	88.9	2	0.07
วังชิ้น	3977	3715	93.4	2	0.07
หนองม่วงไข่	1339	1243	92.8	5	0.4
รวม	30708	26030	84.8	32	0.12

ปัญหาอุปสรรค

1. อสม.ขาดทักษะในการเชิญชวนเข้ารับการบำบัด และขาดองค์ความรู้ในการช่วยเหลือผู้เลิกสูบบุหรี่ในชุมชน
2. ผู้ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัด ไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้ เนื่องจากวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมบางประการในชุมชน ยังเอื้อให้มีการสูบบุหรี่
3. การนำเข้าสู่ข้อมูลการติดตามยังไม่เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ/ความต้องการการสนับสนุนจากส่วนกลาง

1. ควรมีการชี้แจงและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และเครือข่าย
2. อสม. และ รพ.สต. ควรมีการติดตาม เชิญชวนผู้มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ที่ยังไม่เข้ารับการบำบัดให้เข้ารับการบำบัด
3. ควรสนับสนุนงบประมาณในการค้นหา คัดกรอง บำบัดรักษาและติดตาม โดยใช้ฐานข้อมูล HDC

ผู้รายงาน

1.นายปกรณ์ วชิรคกุล

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ (สสจ.แพร่)

โทร 08 1951 4115

e-mail : pkjob53@hotmail.com

2.นายปราโมทย์ มังกรณ

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (รพ.แพร่)

โทร 08 1881 7599

e-mail : dragon_mote@hotmail.com